

O‘TKIR QON TOMIR YETISHMOVCHILIGIDA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM KO‘RSATISH ALGORITMI

Z.I.Yuldasheva, M.I.Raxmatullayeva.

Zarofatyuldasheva253@gmail.com

Angren universiteti. Davolash fakulteti o‘qituvchilari.

Annotatsiya: Ushbu maqolada o‘tkir qon tomir yetishmovchiligi bilan kasalangan bemorlar, ularga ko‘rsatiladigan birinchi yordam ularni parvarishlash algoritmlari va kasalik turlari haqida so‘z boradi.

Kalit so‘zlari: qon tomir, algoritmlar, shoshilinch yordam, texnik asboblari, kollaps, hushdan ketish.

O‘zbekiston Respublikasining barcha sohalarini, shuningdek tibbiyot sihalarini ham texnik qaytadan jihozlash, zamonaviy texnika va texnologiyalar bilan ta‘minlash, xalqaro zamonaviy btalablarga javob beradigan telekommunikatsiya lash va komp‘terli aloqa tizimini rivojlantirish dolzarb mavzulardan biri bo‘lib qoldi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 16 martdagi PF - 4985 sonli “Shoshilinch tibbiy yordamni yanada takomillashtirish chora – tadbirlari to‘g‘risida” gi farmonida va 2018 yil 25 yanvardagi PQ - 3494 sonli “Shoshilinch tibbiy yordamni tizimini jadal takomillashtirish chora – tadbirlari to‘g‘risida ”gi qarorda shifoxonagacha bo‘lgan shoshilinch tibbiy yordamni tizimini sifat jihatidan yaxshilash vazifalari belgilab berildi.

Ayniqsa, tibbiyot sohasidagi islohotlar – shoshilinch tibbiy yordam markazlarining ochilishi, oilaviy poliklikalarning zamonviy texnik asboblari bilan ta‘minlanishi, tibbiy xodimlarning malakasini oshirish, fuqarolarning sog‘ligini saqlash to‘g‘risidagi qonunlar xalq orasida tibbiy madaniyatni oshirish bunga misoldir.

Malakali shoshilinch tibbiy yordam ko‘rsatish uchun umumiy amaliyot shifokorlari shoshilinch holatlarda zamonaviy anesteziologiya va renimatologiya ning abilan birga amaliy ko‘nikmalarga ham ega bo‘lishlari kerak. soslari bilan tanish bo‘lishlari kerak.

Informatikaning joriy qilinishi xalq xo‘jaligining turli sohalarida ishlab chiqarish tenologiyasini tubdan ilsoh qilishga, ish unumdorligini oshirishga, insonlarning ish sharoitini yaxshilashga olib kelmoqda.

Informasion tizim turli ilmiy tadqiqotlarga, jumladan tibbiyotga ham yordam berishi mumkin, tibbiyot xodimi o‘zini qiziqtirgan shoshilinch tibbiy yordam

ko'rsatish vaqtida kasalliklarning sabablari, tashxisoti hamda davolash algoritmlaridan keng ko'lmda foydalanishlari mumkin.

Informasion tizim turli ilmiy tadqiqotlarga, jumladan tibbiyotga ham yordam berishi mumkin, tibbiyot xodimi o'zini qiziqtirgan shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish vaqtida kasalliklarning sabablari, tashxisoti hamda davolash algoritmlaridan keng ko'lmda foydalanishlari mumkin. Ko'pchilik holatlarda vaqtning yetishmasligi va kasal haqidagi ma'lumotlarning yetarli emasligi to'g'ri tashxis qo'yishga qiyinchilik tug'diradi va davolashni asosan simptomatikasi yoki sindromli davolash olib borishga to'g'ri keladi.

Eng kerakli tashxisni qo'yish va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish uchun o'rganilgan algoritmlar mavjudligi va asosiy tafsilotlarga e'tibor qaratish juda muhim hisoblanadi.

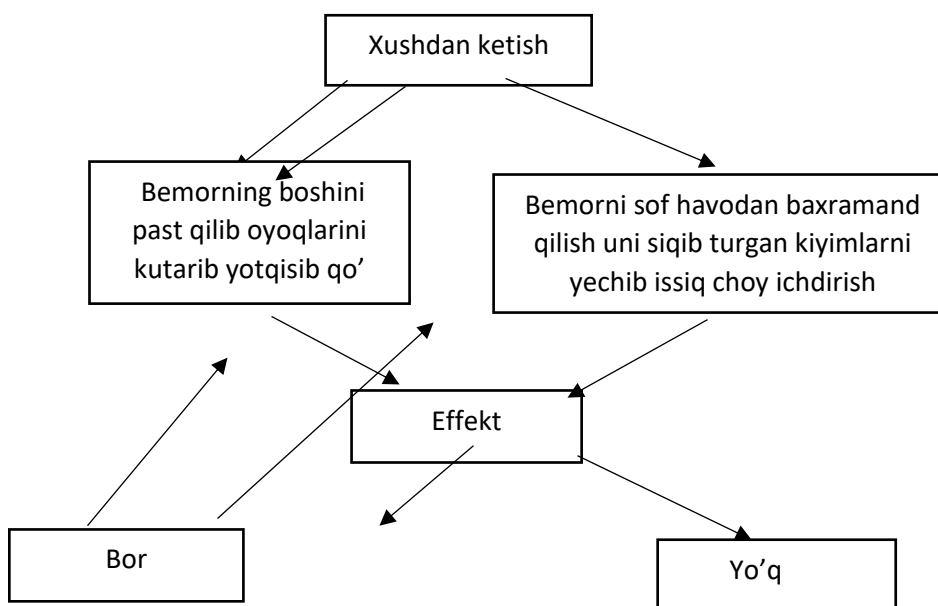
O'tkir qon tomir yetishmovchiligi ikkita klinik ko'rinishi farqlanadi.

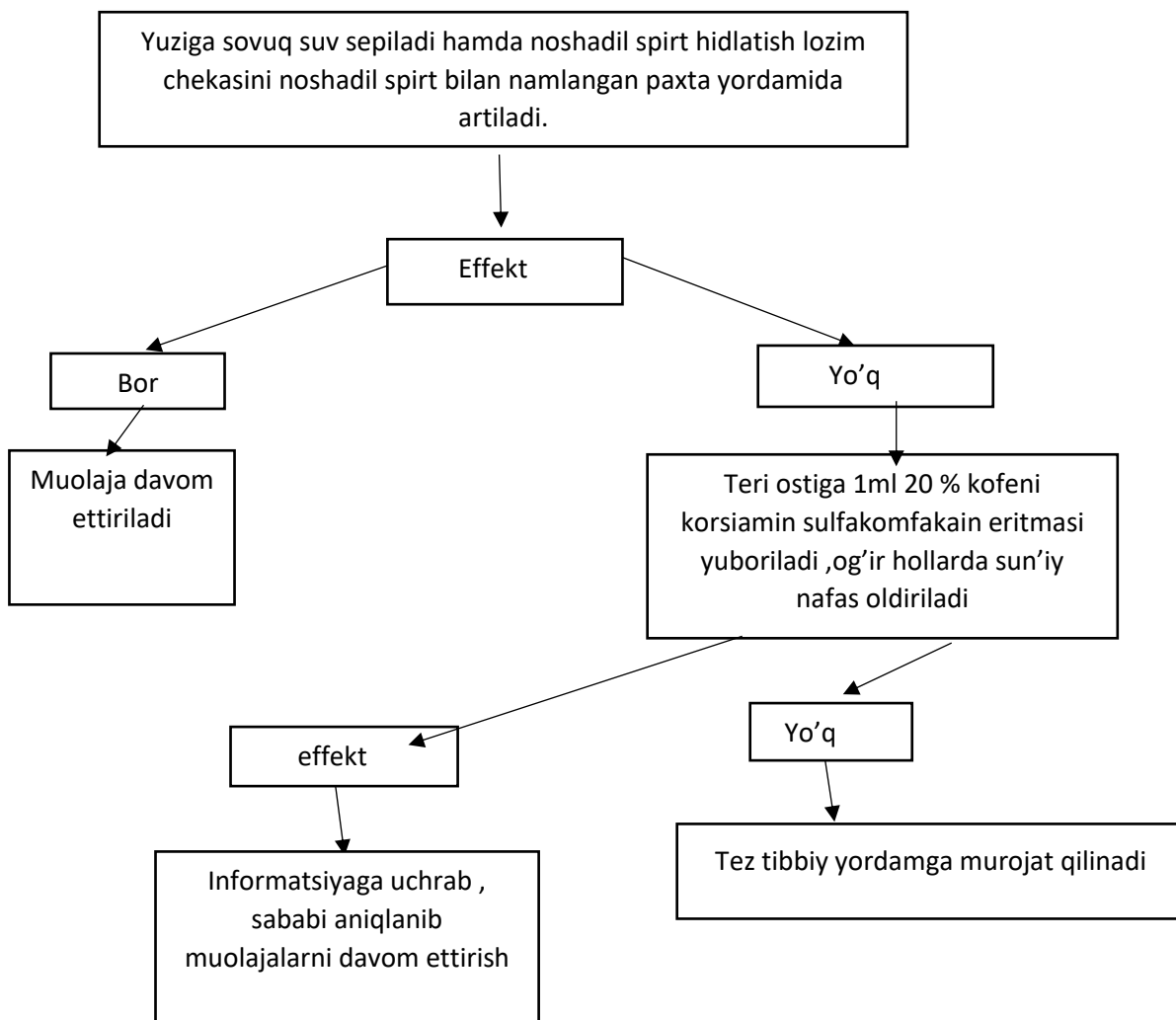
1. Xushdan ketish (sinkopal holat)
2. Kollaps.

Xushdan ketish – o'tkir qon tomir yetishmovchiligining yengil turi bo'lib, tomirlar tonusi boshqaruvining buzilishi natijasida, bosh miyaning ishemiyasi oqibatida to'satdan yuzaga keluvchi qisqa muddali xushning yo'qolishidir.

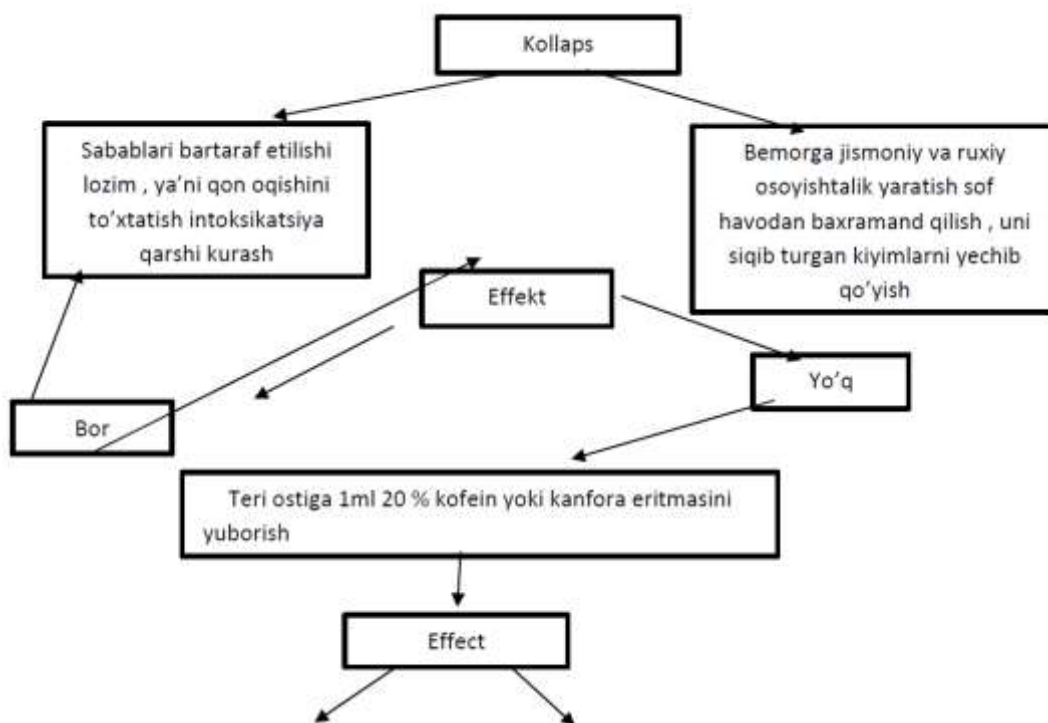
Kollaps - tomirlar tonusining keskin tushib ketishi oqibatida, sikulyatsiyada ishtirok etuvchi qon hajmi va qon tomirlarning umumiy hajmi orasidagi nomutanosibligi, bosh miya gipoksiyasi va hayot uchun muhim funksiyalarning susayishi bilan kechadugan holatdir. Bu og'ir infeksiyon kasalliklarda gipotenziv preparatlarni oshiqcha qabul qilganda, qon yo'qotilganda, og'ir jarohlarda, buyrak usti bezi yetishmovchiliklarda va boshqa holatlarda kuzatiladi.

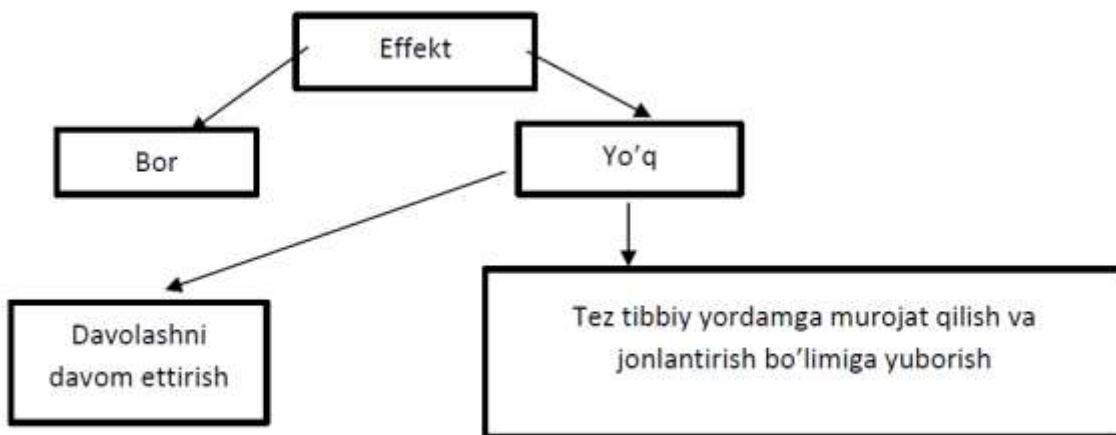
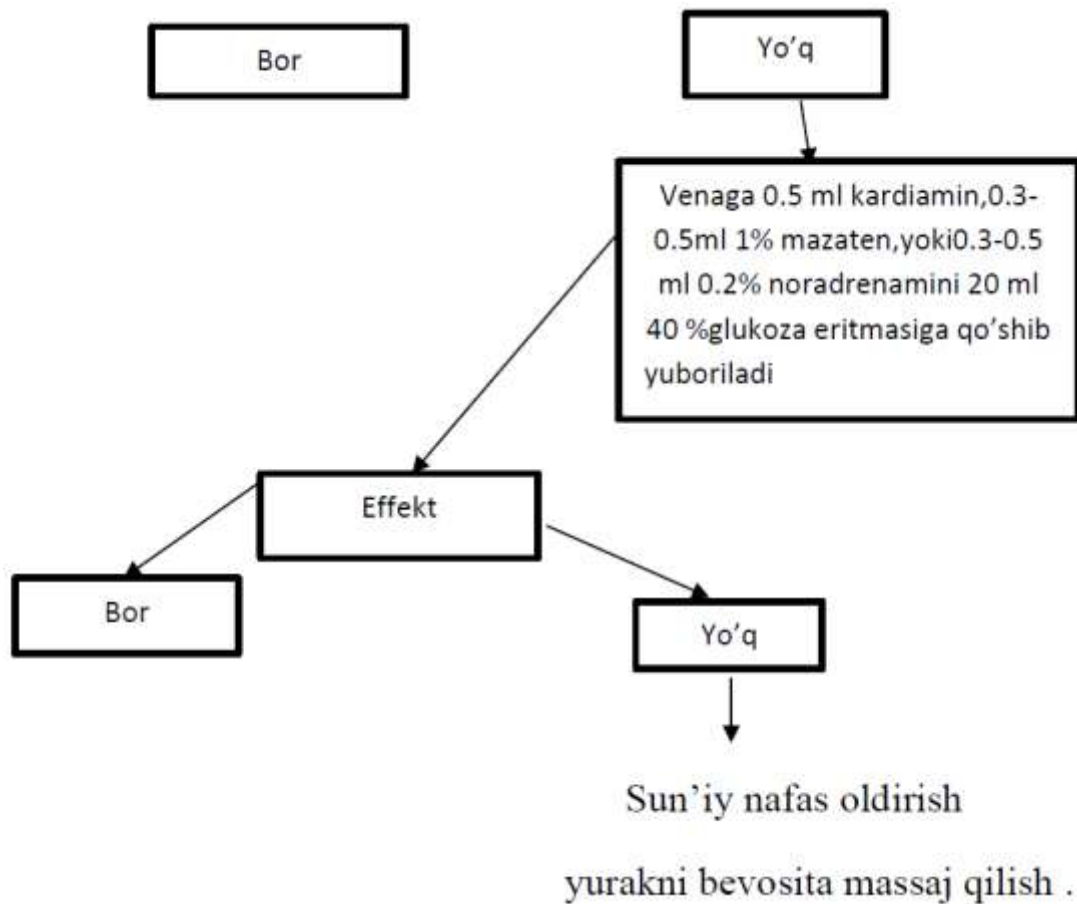
Algoritm

Algoritm № 2

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://uz.m.wikipedia.org>
2. <https://uz.unansea.com>
3. Birinchi tibbiy yordam (Azimov M)
4. Infark va insult kabi qon-tomir kasalliklari (Dilbar Kattaeva)